

Ik heb je lief voor het leven

HUWELIJKSBOEK

Ik heb je lief
voor het leven

JOHN EN STASI ELDREDGE

*Voor de bijbelteksten is gebruikgemaakt van de NBV,
tenzij anders aangegeven.*

LIEFDE VOOR HET LEVEN

Copyright © by John Eldredge and Stasi Eldredge
Originally published in the U.S.A. under the title Love and War
by Doubleday Religion, an imprint of the Crown Publishing Group,
a division of Random House, Inc., New York. Published in association
with Yates & Yates, LLP, attorneys and counselors, Orange, CA,
www.yates2.com.

Copyright © 2015 Nederlandse uitgave: Uitgeverij Gideon

Auteurs: John Eldredge en Stasi Eldredge

Vertaling: Tineke Smith

Redactie: Jaap Tigelaar

Omslagontwerp: Studio Vrolijk

Typografie: Iddo Hoekstra

Jaar van uitgave: februari 2015

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

ISBN: 978-90-5999-046-3

NUR: 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een databank, of doorgegeven in welke vorm of op welke wijze dan ook – elektronisch, mechanisch, gekopieerd, gescand of op enige andere wijze – behalve voor korte citaten in recensies of artikelen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means – electronic, mechanical, photocopy, recording, scanning, or other – except for brief quotations in critical reviews or articles, without the prior written permission of the publisher.

Inhoud

Woord van dank	9
Inleiding: Ja, het is mogelijk!	11
1. Wat wilden we ook alweer?	19
2. Liefde en oorlog	35
3. Een perfecte storm	55
4. Het mooiste wat je kunt geven	75
5. Meer dan alleen huisgenoten	93
6. Ruziemaken doe je zo	111
7. Een gezamenlijk avontuur	133
8. Tegenover elkaar	153
9. De kleine vossen	171
10. Wanneer het stormt	189
11. Het hoofdstuk over seks	209
12. Leren liefhebben	229
Epiloog: En nu?	249
Bijlage: Gebeden	251

*Voor Sam, Blaine en Luke – en jullie toekomstige echtgenotes!
We houden meer van jullie dan we met woorden kunnen zeggen.
En we hebben zo'n vermoeden dat ook jullie ooit zullen trouwen.
Daarom is dit boek voor jullie en voor de vrouwen aan wie jullie
je hart zullen verliezen. Op een eeuwigdurende liefde!*

Woord van dank

We zijn heel veel mensen dank verschuldigd, meer dan we hier kunnen opnoemen. We hebben zoveel geleerd van vrienden, familieleden, voorgangers, auteurs en leraren. We zijn getuige geweest van vele huwelijken. Velen van jullie hebben ons geholpen ons huwelijk te redden. Dank aan jullie allemaal voor wat jullie ons geschonken hebben.

Een aantal mensen willen we toch graag noemen. Craig en Lori, de wijze waarop jullie aan elkaar toegewijd zijn, is zeer inspirerend. We zijn dankbaar dat wij als jonggehuwden van jullie huwelijkskring deel mochten uitmaken. Dank voor de zegeningen van jullie liefde en leven. Ook Ken Petersen, onze redacteur, en alle andere nieuwe vrienden bij Random House willen we hartelijk danken. Curtis en Sealy, dank voor al jullie werk, jullie vriendschap en steun.

U, Koning der koningen, onze Heer Jezus Christus, U bent ons leven, onze adem en onze grootste liefde. Laat dit boek zijn tot uw eer!

Inleiding: Ja, het is mogelijk!

Geliefden. Vandaag zijn we hier bij elkaar, voor Gods aangezicht, om deze man en deze vrouw in het huwelijk te verbinden. Het huwelijksverbond is door God zelf bij de schepping ingesteld en onze Heer Jezus Christus zelf heeft het bevestigd door zijn aanwezigheid en eerste wonder bij de bruiloft te Kana in Galilea...

Zo begint menige huwelijksvoltrekking.

Het ritueel is zo oud als de wereld en zo jong als de man en vrouw die voor ons staan. (Bruiden en bruidegoms lijken er met het jaar jonger uit te gaan zien.) John is ambtenaar van de burgerlijke stand en vandaag mag hij dit mooie stel trouwen. De bruidegom en zijn bruid zijn goede vrienden van ons. Ze zijn duidelijk smoorverliefd. En wij zijn hier bij elkaar, als vrienden en familieleden, omdat we van hen houden en hen willen steunen, en met hen dit feest willen vieren. Iedereen ziet er prachtig uit. De kerk wordt verlicht door kaarsen en de bloemen zijn indrukwekkend. De bruidegom is gespannen én gelukkig. De bruid is zenuwachtig, maar straalt desondanks. Opeens vraag ik me af: zit ik wel aan de juiste kant? Moest ik links van de bruid gaan zitten of rechts van de bruidegom? Ook de bruidsmeisjes stralen. Zo jammer dat ze die prachtige kleren maar één keer zullen dragen!

John vervolgt: 'De vereniging van man en vrouw, in hart, lichaam en ziel is door God bedoeld voor hun beider geluk...'

Wat is hij toch knap als hij een pak en stropdas draagt! Ik weet nog hoe mooi hij eruitzag in die zwarte smoking op onze trouwdag. Ik hoop dat hij straks tijdens de receptie weer eens met me wil dansen.

‘Het is niet goed om onbedachtzaam of luchthartig een huwelijk aan te gaan, maar dat moet respectvol en welbewust gedaan worden, in overeenstemming met het doel waarvoor het door God is ingesteld.’

De liturgie neemt ons verder mee. De kerk komt tot rust, het hoesten tot bedaren en de mensen zijn één en al aandacht.

‘Wie geeft deze vrouw weg aan deze man?’

Hoeveel bruiloften ik ook al heb bijgewoond, ik blijf het iedere keer weer even mooi vinden – de huwelijksplechtigheid, de trouwgeloften, de getuigen – iets mythisch bijna.

‘Daniel en Megan, jullie staan op het punt jezelf te verliezen in elkaar. Jullie hebben alle waarschuwingen in de wind geslagen. Jullie geven jullie onafhankelijkheid op. En jullie gaan elkaar onvoorwaardelijke liefde beloven. Maar laten we eerlijk zijn... eigenlijk is dit volkomen gestoord.’

Zo, iedereen is meteen weer bij de les.

‘Natuurlijk, het is aandoenlijk dat jullie een poging wagen en elkaar trouw beloven. Maar in werkelijkheid is het iets uitzonderlijks. Iedereen is op zoek naar liefde. Iedereen wil geliefd worden. Maar slechts weinigen lijken te vinden wat ze zoeken, en nog minder vinden het blijvend. Waarom zijn jullie in vredesnaam naar de kerk gekomen om publiekelijk zoiets riskants te doen, iets wat zó gevaarlijk is dat het bijna aanstootgevend is? “Het hart heeft zijn redenen die het verstand niet kent,” zei de filosoof Blaise Pascal ooit. Diep in ons hart verlangen we naar intimiteit, schoonheid en avontuur. En jullie hoeven het niet met me eens te zijn, maar we zijn er allemaal bijna dagelijks naar op zoek.

Vrienden, ik weet wat jullie denken. Jullie zien hoe dit stel straalt en in je hart zeg je: “Misschien, heel misschien gaat het Daniel en Megan wel lukken.” Probeer je eens voor te stellen dat Daniel

en Megan, in al hun kwetsbare menselijkheid, een afspiegeling zijn, een metafoor van een zeer reële werkelijkheid. Ik zou graag benadrukken dat dit niet zomaar een romantisch toneelstuk is. Dingen zijn nooit wat ze lijken. Als je de dingen helder wilt zien, moet je met de ogen van je hart kijken. Dat is het geheim van elk sprookje. Dat is ook het geheim van het evangelie, en het geheim van het leven zelf.

De Bijbel leert ons dat we zonder te weten een engel in huis kunnen halen door een vreemdeling te verwelkomen. De slang in de hof van Eden is in werkelijkheid de duivel. De timmerman uit Nazareth is meer dan je op het eerste gezicht zou zeggen. Dingen zijn niet wat ze lijken, en als we onze levens willen doorgronden – en in het bijzonder onze huwelijken – moeten we luisteren naar het evangelie en de verhalen en sprookjes die hierop gebaseerd zijn. Er gebeuren grotere dingen om ons heen, gebeurtenissen met enorme gevolgen. Een lamp wordt ontstoken, de liefde raakt verloren. Een doos wordt geopend en het kwaad verspreidt zich over de wereld. Een vrucht wordt gegeten en de mensheid wordt in de duisternis gestort. Gebeurtenissen met enorme consequenties vinden om ons heen plaats. En dit is er één van.

Geliefden. Jullie zien een man en een vrouw voor jullie. Maar er is meer dan het oog kan zien. God gaf ons dit ‘passiespel’ om hier en nu het verhaal van alle eeuwen weer tot leven te brengen. Dit is het verhaal van de mens, het verhaal dat we onszelf steeds opnieuw vertellen, in elke bekende mythe, legende, in elk gedicht en lied. Het is een liefdesverhaal, tegen de achtergrond van wanhopige tijden, midden in oorlogstijd. Het is een verhaal van een gezamenlijke zoektocht. Het is een romantisch verhaal. Daniel en Megan beelden op dit moment de diepste en meest mythische realiteit in de wereld uit. Dit is Gods liefdesverhaal met de mens.’

Ik ben benieuwd wat de gasten hiervan vinden. Wat denken ze terwijl John spreekt van liefde en het huwelijk als meer dan een sprookje? Ik weet dat de jonge vrouwen zullen zeggen: ‘Ik hoop zo dat dit de waarheid is! Daar verlang ik naar.’ De jonge mannen

denken: *Als dat zo is, wat vraagt dat dan van mij?* De oudere vrouwen die al jaren getrouwd zijn, denken: *Hmm.* (Dat is een mengeling van: *Ja, eens verlangde ik daarnaar, misschien dat het voor haar zal uitkomen; of het voor mij eens waarheid zal worden, is de vraag.*) En de oudere mannen denken simpelweg: *Ik heb wel zin in een drankje.*

‘Jullie geloven me niet,’ vervolgt John. ‘Maar dat komt omdat we sprookjes niet begrijpen en omdat we het evangelie niet begrijpen waar deze sprookjes ons aan proberen te herinneren. Het zijn verhalen over gevaar, verhalen waarin het kwaad zeer reëel is. Het zijn verhalen die immense moed en opoffering vragen. Een jongen en een meisje die samen een wanhopige reis moeten maken. Als we het zouden geloven, als we begrepen wat hier echt plaatsvond, zouden we wanhopige, ernstige gebeden opzeggen. We zouden hen plechtig begroeten en onze adem inhouden voor wat komen gaat. Daniel en Megan, het moment is aangebroken om jullie geloften af te leggen. Daarna kunnen jullie niet meer terug.’

Ik vraag mezelf af hoe het komt dat ook vroeger het uitspreken van de geloften het centrale gedeelte van de ceremonie was. Begrepen onze voorouders dat het huwelijk zou bezwijken onder het verpletterende gewicht van al onze verlangens, dat we iets van meer gewicht nodig zouden hebben om dit kwetsbare verbond veilig te stellen? Het doet me denken aan de *Special Forces*, waarbij de getrainde militairen hun levens aan elkaar toevertrouwen wanneer ze op missie gaan naar gevaarlijke landen, waarbij de afloop nogal onzeker is. Geloften.

‘... ik beloof je dat ik je, met Gods hulp, nooit zal verlaten maar trouw zal blijven in goede en kwade dagen, in armoede en rijkdom, in gezondheid en ziekte totdat de dood ons scheidt. Ik beloof je dat ik je zal dienen, liefhebben en respecteren, volgens Gods heilige instelling. Ik ben de jouwe alleen, zolang wij beiden zullen leven.’

Het is nu muisstil in de kerk. Alleen de oudere stellen hebben enig idee wat deze tortelduifjes zojuist beloofd hebben. Ze gelo-

ven werkelijk dat de schaduwzijde van de belofte op de één of andere manier niet van toepassing zal zijn op hun huwelijk. In hun oren klinken vooral de woorden: 'in goede dagen, in rijkdom, in gezondheid'.

Nu is het tijd voor de ringen en Johns toespraak. Mijn favoriete moment. Wat zeg je tegen een jonge man die gaat trouwen? En tegen de jonge vrouw?

'Daniel, je staat op het punt je leven weg te geven. Je neemt vrijwillig de moeilijkste taak op je die een man ooit gegeven kan worden: om je hart en je kracht aan Megan te geven, elke keer weer, voor de rest van je leven. Aan die nerveuze grijns op je gezicht kan ik zien dat je enigszins beseft waar je aan begonnen bent. Maar heb je enig idee waarom ze in de Tweede Wereldoorlog juist jonge mannen naar het strand in Normandië stuurden? Omdat ze grotendeels niet wisten wat hun te wachten stond. Het zou moeilijker geweest zijn om oudere mannen te rekruteren. Ik zal niet tegen je liegen: er is niets moeilikers dan het huwelijk. En er is niets rijkers dan het huwelijk. Mijn boodschap aan jou vandaag is: het kan en het is het waard. Om te ontdekken dat Megan door jouw kracht en jouw opoffering de vrouw kan worden zoals ze bedoeld is, dat jouw trotse liefde haar hart en haar schoonheid tot bloei kan brengen, dat is je alles waard. Wat het je ook zal kosten. Je kunt dit door Gods genade. Je hebt alles wat hiervoor nodig is.

Megan, je hebt lang van deze dag gedroomd. En ook jij staat nu op het punt je leven weg te geven. Het lijkt op het eerste gezicht misschien iets wat je gemakkelijk en natuurlijk afgaat: je vrouwelijke hart en je kwetsbare liefde aan Daniel geven. Maar laat je niet bedriegen. Niets vereist meer moed voor een vrouw dan om zichzelf werkelijk en steeds opnieuw aan haar man te schenken. Kijk eens om je heen. Zie je veel oudere vrouwen die dit er nog op wagen? Maar ook tegen jou zeg ik: het kan en het is het waard. Om te ontdekken dat Daniel de man kan worden zoals hij bedoeld is, dat op de één of andere manier jouw trotse liefde

zijn hart tot bloei kan brengen en zijn kracht wakker roepen, dat is je alles waard. Wat het je ook zal kosten. Je kunt dit door Gods genade. Jij bent die mooie vrouw.

Daniel en Megan, door voor het huwelijk te kiezen, hebben jullie voor een opdracht gekozen aan de frontlinie van deze epische strijd om het menselijk hart. Je zult te maken krijgen met moeite, lijden, tegenwerking en een leugen. Het meest kwetsbare dat een vrouw ooit kan geven, is de overtuiging dat zij het waard is om voor te gaan, haar hart hiervoor steeds opnieuw open te stellen en haar innerlijke schoonheid aan te bieden, terwijl ze tegelijkertijd bang is dat het niet genoeg zal zijn. Het engste waar een man ooit voor zal kiezen, is om zijn kracht te geven zonder dat hij de uitkomst zal weten. Het risico te nemen om de stoere man te spelen voordat zeker is dat hij dat waar kan maken. Om zijn kracht te schenken, terwijl hij bang is dat het niet genoeg zal zijn.

Jullie zullen ook snel genoeg met de leugen worden geconfronteerd, op subtiele en minder subtiele manieren. De leugen dat het onmogelijk is. Dat het te moeilijk is. Onze verwachtingen waren niet realistisch. Het is het niet waard. De leugen waar jij, Megan, mee geconfronteerd zult worden is: "Je bent een grote teleurstelling." En de leugen waar jij, Daniel, mee geconfronteerd zult worden is: "Jij bent hier niet mans genoeg voor." En daarom heb ik voor elk van jullie een boodschap vandaag. Ik hoop dat je die boodschap met je mee zult dragen als je van hier gaat. Jij, Megan, jij straalt, je glanst, je bent van waarde. Een parel, dat ben je. Daniel, jij bent een echte man, je bent sterk en je bent moedig. Je hebt alles wat je nodig hebt. Onthoud deze woorden goed. Het is mogelijk en het is het waard.'

John is even stil om zijn woorden te laten bezinken. Ik weet wat hij doet – hij richt zich eigenlijk tot ons, de mannen en vrouwen die toekijken, veel meer dan tot Daniel en Megan, die veel te opgewonden zijn en te uitgeput, vol met adrenaline en hormonen en bijna uitzinnig. Zij zullen zich deze woorden pas herinneren als ze de filmpjes later weer terugzien. Net als bij voorbereiden-

de huwelijkscursussen kunnen zoveel van de wijze woorden van dit moment niet op waarde geschat worden tot we er een aantal jaar als getrouwd stel op hebben zitten. Dan zal er plaats zijn voor deze woorden. Daarom zwijgt John even, zodat we het allemaal in ons kunnen opnemen. Een zuchtje wind doet de kaarsen opflakkeren. Ik hoop dat dit ook in ieders hart gebeurt. Dat het vuur in ons hart opflakkerd bij het horen van deze boodschap van hoop.

En dan bidt hij. We kunnen niet anders nu. Het is alsof we onze adem hebben ingehouden. De spanning zoekt een uitweg en diep vanbinnen weten we dat we hulp van boven nodig hebben.

‘Vader, we geloven in U. We geloven dat U God bent, de Schepper van het leven en de liefde en de Enige die dit alles mogelijk maakt. We komen tot U, zwakker dan we zelf beseffen, om U te vragen om uw aanwezigheid hier, uw gunst over het leven van Daniel en Megan, uw zegen over hun huwelijk. Geef hun moed. Geef dat zij met heel hun hart, verstand en wil zullen gaan voor de belofte die zij zojuist hebben afgelegd. En geef aan ons, getuigen, ogen om te zien en oren om te horen wat U zegt tegen eenieder van ons, door dit verhaal van liefde. Dat de hoop weer mag herleven. Dat de liefde mag overwinnen. In de naam van Jezus Christus, onze Heer. Amen.’

Dan is het tijd voor de kus. (Oké, als ik eerlijk ben, is dit misschien mijn favoriete moment. Het is ook zo romantisch). Daar is het nieuwe paar. Gejuich. Muziek. Ik stel me voor dat in de hemel trompetgeschal klinkt en witte duiven worden losgelaten. Dit moet God geweldig vinden.

Terwijl we in optocht de kerk uitlopen de warme zomeravond in, worden we allemaal even omvangen door een serene vreugde. Het tijdloze ritueel, de moed en de liefde van het jonge stel en het diepere mythische verhaal hebben hun uitwerking op ons. En zo hoort het ook. We voelen ons vervuld met verlangen. Hier zijn we allemaal voor gemaakt.

Een warm briesje waait tussen de menigte door en instinctief draaien we ons gezicht ernaar toe. Een exotische geur van magnolia en jasmijn hangt in de lucht en vermengt zich met de muziek die galmt uit de receptieruimte. Woorden lijken even niet nodig. Zelfs de oudere echtparen voelen de betovering. John en ik houden elkaars hand vast. Ik zie dat er meer zijn die dat doen. Het is mogelijk en het is het waard. Van alle dingen die een man en een vrouw moeten horen over het huwelijk, is dit misschien de belangrijkste boodschap.

Het is mogelijk. En het is het waard.

1. Wat wilden we ook alweer?

Kijk! De winter is voorbij, voorbij zijn de regens, weggegaan. De bloemen zijn verschenen op het veld, nu breekt de zangtijd aan, het koeren van de duif klinkt op het land. De vijgenboom is al vol vruchten, de wijnstok rankt en geurt.

HOONGLIED 2:11-13

Waar begin je het verhaal over een huwelijk? Met de eerste kus? (Het was bedwelmend.) De telefoongesprekken laat op de avond? (Het waren urenlange gesprekken.) Een picknick bij zonsondergang? (Het was romantisch.) Door een kamergenootje betrappt worden, terwijl jullie aan het zoenen waren? (Dat was nogal gênant.) Wanneer is het moment dat je besluit: ik wil voor de rest van mijn leven bij hem of haar horen?

Misschien kunnen wij het best beginnen twee jaar na 'Ja, ik wil', op het moment dat we over scheiden praatten.

Het was zondag. John en ik zaten te ontbijten aan onze tweedehands tafel in ons kleine huisje dat we huurden. Het was een heerlijke zomerdag in Zuid-Californië. In onze voortuin bloeiden blauwe en roze hortensia's. Ik herinner me hoe het zonlicht door de ramen naar binnen viel. Een zonnestraal scheen precies op de tafel tussen ons in. Het voelde echter als een glazen wand. Ik zat aan de ene kant en John aan de andere kant. Hij zat misschien dertig centimeter van mij af, maar het voelde als kilometers. En dat was niet voor het eerst.